

АНОТАЦИЯ НА МАТЕРИАЛИТЕ ПО ЧЛЕН 65. ОТ ПРАСПУ НА

ГЛ.АС. Д-Р СИЛВАНА ВЕНЕЛИНОВА БОЕВА

за участие в конкурс по заемане на академична длъжност "доцент"

област на висше образование: 1 Педагогически науки

професионално направление: 1.3 Педагогика на обучението по...

научна специалност: Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)

За участие в конкурса са представени научни труда: 2 монографии, 19 научни доклада и статии, от които 12 самостоятелни, 7 с двама съавтори и 1 с трима съавтори.

Използваната номерация отразява поредния номер на съответния научен труд, участващ в конкурса.

I. МОНОГРАФИИ

1. Боева, С. (2018). Физическата подготовка на децата от начална училищна възраст – теоретични основи и практическо приложение, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски”, ISBN978-619-202-3625-6

Резюме

Монографията е с теоретично-практически характер. В нея са отразени съвременните теоретични постановки свързани с физическата подготовка на децата от начална училищна възраст в рамките на училищното физическо възпитание. Тя е резултат от многогодишна изследователска работа по проблемите на двигателните способности - тяхното проявление, развиване и контролиране.

В настоящия труд е направен обстоен анализ и обобщение на теоретико-практическите изследвания, въз основа на които се очертават нови хоризонти за успешна работа при реализиране на физическата подготовка на малките ученици.

В **Първа глава** са разгледани основните теоретични концепции, свързани със същността на физическата подготовка като процес и резултатите от нейното проявление. Посочени са факторите, които влияят върху физическа годност.

Във **втора глава** са представени съставните компоненти на физическата годност – двигателните способности. Всяка една от тях е изложена в теоретичен план въз основа на обобщен теоретичен анализ. Посочени са и резултати от прилагане на целенасочено въздействие върху тяхното развитие при ученици от начална училищна възраст. Въз основа на теоретичния и практически материал са направени изводи с практическа насоченост.

Обобщеният теоретико практически принос на монографията се свързва със следното:

– анализиране на нови научни разработки и съпоставяне със съществуващите такива;

– в теоретичен план са разгледани и обобщени основни понятия като биологично развитие и акселерация в контекста на тяхното влияние върху проявлението и развиването на двигателните качества на малките ученици.

– въз основа на анализ и съпоставяне с действащи практики е направен критичен анализ на системата за мониторинг на физическата дееспособност и са дадени предложения за възможните промени.

– чрез обширен методически инструментариум е изследвана физическата годност на учениците от начална училищна възраст. Събран е богат фактически материал, което дава възможност за разкриване на редица общо теоретични закономерности с практическа насоченост.

– проследено е влиянието на определен двигателен режим върху настъпващите промени в двигателните способности на малките ученици, изразени чрез физическата им подготовка.

2. Боева, С. (2019). Учебният процес по физическо възпитание и спорт в началното училище – проблеми и перспективи, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски”, ISBN: 978-619-202-403-1

В монографията са представени основните теоретични виждания, свързани със същността на учебния процес по физическо възпитание и спорт. Проследени са промените в идейните концепции, които определят неговото развитие. Разгледани са организационно-структурните компоненти на системата за физическо възпитание в Република България и училищното физическо възпитание. Представени са проблеми от различно естество, които

съпътстват учебния процес по физическо възпитание в началния етап на основното училище.

В **Първа глава** е направен обзор на европейските концепции, които определят развитието на учебния процес по физическо възпитание и спорт.

Определени са историческите предпоставки за възникване и утвърждаване на училищното физическо възпитание и тяхното отражение в по-ново време.

Разкрити са характерните черти на основните компоненти на училищното физическо възпитание и спорт и подробно е разгледана физическата активност като основна съдържателна част на учебното въздействие.

Във **Втора глава** от монографията са отразени глобалните проблеми, свързани с развитието на училищното физическо възпитание въз основа на международни изследвания, отразени във възлови документи с международно значение.

В нея е проследено и състоянието на действащата система за физическо възпитание и спорт в Република България. Представени са функциите и ролята на основните ръководни институции, свързани с реализирането на учебния процес по физическо възпитание и спорт в училище.

Трета глава е посветена на основните проблеми, срещани при реализиране на учебния процес по физическо възпитание и спорт в началния етапна основната образователна степен в нашата страна. В тази глава присъстват не само теоретичен обзор и анализ, но и резултати на собствени проучвания на автора по разглежданата проблематика.

Обобщени са емпирични факти, тълкувани са мнения, дадени са препоръки и са изведени изводи. Дадени са посоки за творчески търсения и разработки, решението на които би спомогнало за подобряване качеството на учебния процес по физическо възпитание и спорт в Българското начално училище.

Формулираме приносите на този монографичен труд както следва:

– изведени са нови насоки в концепцията за ролята на учебния процес по физическо възпитание и спорт в началното училище. Те са свързани предимно с увеличаване ролята на здравната му компонента и познавателна същност;

– посочени са възможности за разработване на помощна литература в полза на ученика. Наличието на такава литература ще спомогне и за промяна на отношението не само на децата, но и на родителите към учебния предмет;

- изтъкнати са слабостите, свързани с реализирането на извънурочната дейност по физическо възпитание и спорт в училище и са представени идеи за преодоляване на част от тях;
- дадени са препоръки и във връзка с необходимостта от усъвършенстване подготовката на педагогическите кадри, обслужващи обучението по физическо възпитание и спорт в началното училище;
- монографията ще позволи на специалистите да съпоставят своите теоретични виждания и практически опит и да намерят решения по сходни при тях спорни въпроси.

II. СТАТИИ И ДОКЛАДИ ОТ НАУЧНИ КОНФЕРЕНЦИИ

Самостоятелни

3. Боева, С. (2000). *Влияние на биологичното развитие върху проявлението на физическите качества на ученици от начална училищна възраст*, Образованието и предизвикателствата на новото хилядолетие (сб. с материали от международна конференция), Пловдив, Изд. „Сама 2000” ISBN:954-8833-33-6

Резюме

Научното проучване е реализирано въз основа на изследване на 7-10 годишни ученици. Установена е биологичната възраст на учениците посредством метода на С. Савов, 1989г. Съпоставено е нивото на силовите способности, бързината и гъвкавостта при децата спрямо тяхната биологична и календарна възраст.

В резултат на изследването са установени сензитивни периоди в развитието на основните двигателни способности на момчета и момичета от начална училищна възраст.

4. Боева, С. (2000). *Влияние на биологичната и календарна възраст върху физическото развитие на ученици от начална училищна възраст*, Проблеми на психофизическата подготовка, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски” ISBN: 954-423-175-7 COBISS.BG-ID:1035948260

Резюме

Една от задачите на учебния процес по физическо възпитание и спорт в училище е да съдейства за правилното физическото развитие на подрастващите. Това провокира реализирането на настоящето проучване за установяване на зависимостта между онтогенетичното развитие и

календарното такова и това как те се отразяват върху основни показатели, които характеризират физическото развитие на учениците.

Изследването е с голям мащаб. Общият брой изследвани лица, обхванати в рамките на три годишно лонгитудинално проучване е 737.

Направено е групово съответствие на календарната възраст при 7-10 годишните деца спрямо тяхното биологично развитие. Изследваният контингент е разделен на 3 биологични групи както следва: избързващи в развитието (акцелерирани), паралелно биологично и календарно развити /в норма/ и изоставащи в развитието си (ретардирани). Спрямо така установените групи деца са проследени промените в ръста и телесната маса.

5. Боева С. (2009). *Влияние на заниманията по мини волейбол за развитие на физическите качества при 9-10 годишни ученици*, Научна конференция посветена на 80 години спорт в Алма Матер, Оптимизация и иновации в учебно – тренировъчния процес, с. 111-115, София, Университетско издателство "Св. Климент Охридски" ISBN:978-954-07-2987-9 COBISS.BG-ID: 1231895780

Резюме

Изследването е посветено на проследяване на настъпващите промени в проявлението на двигателните способности при 9-10 годишни в резултат на участието им в занимания с мини волейбол.

Разработена е и приложена експерименталната програма в рамките на 36 учебни часа. В рамките на тези учебни часове учениците се запознаха с основните елементи от волейболната игра – подаване с две ръце отгоре, подаване с две ръце отдолу и долен лицев начален удар. Основно съдържание в рамките на тези учебни часове бяха игрите като средство и метод.

Чрез тестова батерия бяха установени промените в скоростно-силовите способности на учениците в началото и в края на експерименталната програма. Приложеното въздействие се отрази положително върху моториката и двигателните способности на учениците.

6. Боева С. (2010). *Разновидности на волейболната игра и спортове близки до нея*, Научна конференция с международно участие, Съвременни проблеми на физическото възпитание и спорта, с.161-167, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, ISBN: 978-954-423-604-5 COBISS.BG-ID: 1235822052

Резюме

Интересът към волейбола като спорт с годините нараства. Той привлича все нови привърженици от различни възрасти. Емоционалната и забавна игра кара спортните специалисти и любители да създават разновидности на

играта в основата, на които стоят основните технически похвати и елементи и правила от класическия волейбол.

В статията е направен анализ на някои от тези спортове в исторически и технически аспект. Посочени са възможностите за приложение на разновидностите на волейболната игра при различни условия, което може да бъде в полза на педагогическите кадри при реализиране на урочната и извънурочната дейност по физическо възпитание и спорт.

7. Боева, С. (2010). *Развитие на мини волейбола в световен мащаб*, Спорт и наука, № извънр. бр.4, Ч.2, с.223-239. София , БПС ООД, ISSN:1310-3393 по списък на НАЦИД

Резюме

Популярната волейболна игра е включена в образователното съдържание по физическо възпитание и спорт от прогимназиален етап. Световната практика е наложила приложение на модифициран вариант на волейбола за по-малки деца, наречен мини волейбол.

В настоящето проучване е проследено развитието и разпространението на мини волейбола в световен мащаб. Изведени са отличителни моменти от играта, които позволяват тя да бъде практикувана в по-ранна възраст.

8. Боева, С. (2012). *Контрол и оценка на физическата годност – проблеми и перспективи*, Сборник трудове от IV международна научна конференция „Кинезиология” 2012, с. 210 – 215, Велико Търново, I&BLTDISSN:1313-244XCOBISS.BG-ID: 1125170916

Резюме

Направено е теоретично проучване на реализацията на системата за контрол и оценка на физическата годност на подрастващите в училищната практика у нас и в чужбина и са посочени възможностите за нейното оптимизиране.

Дадени са насоки за подобряване функционирането на действащата система за контрол на дееспособността на подрастващите.

9. Боева С. (2012). *Съвременни виждания за физическата годност и нейното отражение в учебните програми за началното училище*, Съвременното образование: стратегии, направления, ценности, Сборник, с. 364-372, Пловдив, Университетско издателство „П. Хилендарски”, ISBN 978-954-423-827-8 COBISS.BG-ID: 1262239972

Резюме

На базата на обстоен литературен обзор и теоретичен анализ са изведени новите концепции и разбирания за физическа годност. Горезложеното

налага преосмисляне на дейността, извършвана в часовете по физическо възпитание и спорт в тази посока. В направлението развиване и контролиране на физическата дееспособност се налагат промени в използваните тестови батерии за оценка на физическата годност.

10. Боева, С. (2015). Оптимизиране на обучението по ФВС в уроци с лекоатлетически характер, Образование и развитие, Сборник статии на преподаватели от конференция на Педагогическия факултет – 2015, с. 233 - 241, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, ISSN 978-619-202-07607 COBISS.BG-ID: 1280942564

Резюме

Лекоатлетическите упражнения заемат основно място в учебното съдържание по физическо възпитание и спорт за учениците от начална училищна възраст. От проведеното предварително проучване е установено, че ниското ниво на физическа кондиция не позволява ефективното овладяване на заложените в учебната програма лекоатлетически упражнения.

В рамките на проведенния педагогически експеримент се доказва заложената работна хипотеза, а именно - създаването на еквивалентност между двигателно обучение и физическа подготовка ще позволи оптимално усвояване на включените в учебното съдържание лекоатлетически упражнения. Подходящите условия за обучение са създадени посредством прилагане на подходящи подвижни игри, които позволяват успешно развитие на скоростно-силовите способности на учениците.

11. Боева, С. (2017). Здравословният начин на живот – приоритети и проблеми сред студентската младеж, Сборник с научни доклади от интердисциплинарна конференция Социално-педагогически аспекти на детското развитие: : сборник със доклади от интердисциплинарна научна конференция, с. 330-339, Пловдив, Университетско издателство „П.Хилендарски“, ISBN 978-619-202-279-2 COBISS.BG-ID: 1282625508

Резюме

Настоящата статия е посветена на здравословния начин на живот на студентската младеж. Проучена е държавната политика и законодателната подкрепа, която получават младите хора за придобиване на навици за системна двигателна активност. Отразени са най-често срещаните проблеми в това направление. Посочено са подходи и мерки, които могат да се предприемат във висшите училища (ВУ) за отстраняване на негативните явления и за стимулиране на двигателната активност на студентите.

12. Боева, С. (2018). *Нагласи при избора на професията учител по физическо възпитание и спорт*, Съвременни проблеми на физическото възпитание и спорта №5, стр.7-12, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, ISSN 2367-8216 COBISS.BG-ID (По протокол подписан от НБ от 29.11.2018)

Резюме

Настоящото анкетно проучване цели да се установят основните фактори, провокиращи избора на професионалната насоченост и очакванията към обучението в нея. То е проведено с кандидат-студенти от кампанията на ПУ Паисий Хилендарски за учебната 2017/2018 в специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание“. Установи се, че средата и предходното образование в най-голяма степен влияят върху младежите при избора им на професионалното направление, в което искат да продължат своето обучение и евентуална професионална реализация.

13. Боева, С. (2018). *Развитие на скоростните способности на ученици от начална училищна възраст посредством подвижни игри*, Съвременни проблеми на физическото възпитание и спорта №5, с.43-48 Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, ISSN 2367-8216 COBISS.BG-ID: (По протокол подписан от НБ от 29.11.2018)

Резюме

В това проучване сме апробирали подвижни игри с конкретно съдържание в помощ на развиването на скоростните способности на малките ученици. Приложени са разнообразни варианти на няколко основни двигателни дейности. Подвижните игри са приети с най-голям интерес от децата. Те не само са подобрили своите способности, но и прилагат изучените игри в свободното си време.

14. Боева, С. (2018). *Приложение на седящ волейбол (sittingvolleyball) в училищната практика*, Съвременни проблеми на физическото възпитание и спорта №5, с. 20-25, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, ISSN 2367-8216 COBISS.BG-ID: (По протокол подписан от НБ от 29.11.2018)

Резюме

Седящият волейбол е адаптиран вариант на волейбола за практикуване от хора с увреждания. Този модифициран вариант на играта позволява тя да се практикува от хора с не толкова добри двигателни и кондиционни умения. Това ни провокира да го включим в часовете по физическо възпитание и спорт в училище като помощно средство за овладяване техническите елементи на спорта волейбол.

В съавторство

15. Мутафова, Ю., И. Илиев, С. Боева (2002). Проблеми на мотивацията на учебния процес по физическо възпитание във ВУЗ и ролята на преподавателя в него, Личност, мотивация, спорт, N 2, с.29-35, ISSN 1312-0166-2 COBISS.BG-ID1160452324

Резюме

В резултат на анкетно проучване е установена рефлексията на отношението на студентите към часовете по физическо възпитание спрямо спортния педагог и наследството, останало от ученическите години.

Изведена е ролята на придобитите знания и умения като мотивираща компонента за развитие и усъвършенстване в областна на спортната дейност и използването ѝ за личностно развитие.

Установено е несъмненото значение на професионалните и личностни качества на спортния педагог, като фактор, който развива и поддържа интереса и мотивацията на студентите за спортни занимания и разнообразни форми на двигателна активност.

16. Боева, С., Г. Давидов (2012). Относно ефективността на извънурочната дейност на работа по физическо възпитание и спорт, Научно-приложни аспекти на физическото възпитание и спорта : сборник научни статии стр.42-47, Издателство FABER Велико Търново ISBN 978-954-400-636-5 COBISS.BG-ID: 1245019364

Резюме

Посредством анкетния метод, педагогическо наблюдение и анализ са проучени 43 училища на територията на двата областни града В. Търново и Пловдив с цел да се установи ефективността на извънурочните форми на работа по физическо възпитание и спорт в началното училище

В хода на изследването се установи липса на някои от извънурочните форми на работа по физическото възпитание, в училищната практика на началните училища на територията на двата града.

Познатите форми на извънурочна спортна дейност не се провеждат ефективно и е необходимо те да претърпят съществени съдържателни промени. Спецификата на тези форми на работа предполага те да се реализират от учител с тясна специалност – „учител по физическо възпитание и спорт”.

Считаме, че нормативно трябва да се подсигурят финанси за провеждането на спортни занимания с лечебен ефект в училищна среда, за профилактика и за ученици със специфични потребности.

17. Боева, С., Д. Маринова (2013). *Има ли място ИТМ в оценката по физическо възпитание и спорт, в различните степени на образователната система*, Европейски стандарти в спортното образование, сб. доклади, с. 412-418, Велико Търново, Ай анд Би, ISBN: 978-954-9689-79-2 COBISS.BG-ID: 1274513892

Резюме

Пандемията наднормено тегло придобива все по-застрашителни размери в глобален мащаб. Наднорменото тегло и затлъстяването водят до редица неблагоприятни последици за човешкото здраве, някои от които може да са с фатален изход. Не случайно в последните години завишеното ниво на охраненост се квалифицира като социално значима болест.

Добрата физическата активност е едно от ефективните средства в борбата с наднорменото тегло. В настоящето проучване е обоснована необходимостта от включване състоянието на ИТМ на учащите, като част от оценката по физическо възпитание и спорт в средното училище.

18. Боева, С., Ст. Димитров (2013). *Исторически преглед на женския футбол и неговата роля в учебно-възпитателния процес по ФВС в училище*, Съвременни проблеми на физическото възпитание и спорта №2, с. 31-35 Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски, ISBN:978-954-423-906-0 COBISS.BG-ID: По протокол подписан от НБ от 29.11.2018 /

Резюме

Футболът е познат като един от най-масовите и популярни спортове. Той намира приложение в учебното съдържание по физическо възпитание и спорт във всички степени на училищното образование. Неправилната оценка и създадените традиции с времето водят често до отстраняване на момичетата от това обучение. С тази статия показваме мястото на жените в този спорт и посочваме възможността на обучение на всички ученици без разделяне по полов признак.

19. Боева, С., Д. Маринова (2013). *Развитие гъвкавостта на 10-11 годишни ученици, чрез стречинг упражнения*, Съвременни тенденции на физическото възпитание и спорта, стр. 16-21, София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски, ISBN:1314-22575 /по НАБИС/

Резюме

Посредством анкетен метод е установено недооценяване сред специалистите на гъвкавостта като част от физическата годност на подрастващите и липса на целенасочено въздействие в практиката в това направление. В противоречие на установеното, световната практика определя

гъвкавостта като важен здравословен компонент от физическата дееспособност.

Проведен е експеримент, включващ приложение на стречинг упражнения в края на подготвителната и заключителната част на урока по ФВС, при 10-11 годишни ученици. Положителните резултати от изследването дават основание да се препоръча увеличаване на обема от средства, използвани в учебната практика за развитие на гъвкавостта на малките ученици.

20. Колева Т., С. Боева (2014). *Сравнителен анализ на степента на тревожност на студенти от различни специалности на ПУ „Паисий Хилендарски“*, Предизвикателствата на XXI век за развиване на комуникативната компетентност за професионални цели : сборник с доклади от VII международна конференция, 8-9. XII. 2014 г., с. 404-407 COBISS.BG-ID: 1270322660

Резюме

Нивото на организираната физическа активност на съвременните студенти непрекъснато намалява. Причините за този негативен факт са различни, но резултатът е повишеното напрежение сред младите хора.

Чрез направеното проучване се доказва, че системното включване на двигателна активност от различен характер води до снижаване в нивата на тревожност при студентите.

В изследването са участвали студенти от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” от различни специалности.

21. Боева С., В. Маргаритова (2014). *Отражение на ИТМ, върху проявлението на физическата годност, при ученици от начална училищна възраст*, Перспективи в образованието, с. 14-22, Пловдив, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, ISBN: 978-954-423-942-8 COBISS.BG-ID: 1275834340

Резюме

Проведеното изследване има за цел да се установи състоянието на телесната маса на учениците и взаимовръзката ѝ с компонентите на физическата годност при ученици от начална училищна възраст. Оценяването на телесната маса е извършено посредством измерване индекса на телесната маса (ИТМ) – индекс, приложим в световен мащаб за класифициране здравословното тегло на хората.

Резултатите от проучването констатираха наличие на значителен брой ученици с проблемно тегло. Изразен в проценти този брой варира в рамките

на 19,64% – 23,75%. Установи се статистически доказана отрицателна зависимост между ИТМ и издръжливостта, като най-силно е изразена при 9 – 11 годишните ученици. Състоянието на телесната маса оказва и значително влияние върху проявлението на скоростните способности на учениците.

12.02.2019
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ:
/гл.ас.д-р Силвана Боева/